

The Millie Arbesfeld
Midreshet Yom Rishon

Sunday Morning Learning Program for Women

WWW.MIDRESHETYOMRISHON.ORG

**How We Really Can Feel
That We Are Free from
Egypt?**

Rabbi Meir Goldwicht
Sunday, March 31, 2019 | כ"ד אדר-ב תשע"ט

איך זוכים בפסח לתחושה אמיתית של יציאת מצרים

1) רמב"ם הלכות חמץ ומצה פרק ז

הלכה ו בכל דור ודור חייב אדם להראות את עצמו כאילו הוא בעצמו יצא עתה משעבוד מצרים שנאמר דברים ו' ואותנו הוציא משם וגו', ועל דבר זה צוה הקב"ה בתורה וזכרת כי עבד היית כלומר כאילו אתה בעצמך היית עבד ויצאת לחירות ונפדית

2) שמות פרשת בא פרק יא

(י) ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשנוא למאיש ועד בהמה למען תדעוין אשר יפלה יקוק בין מצרים ובין ישראל

3) שמות פרשת וארא פרק ח

(יח) והפליתי ביום ההוא את ארץ גשן אשר עמי עמד עליה לבלתי היות שם ערב למען תדע כי אני יקוק בקרב הארץ (יט) ושמתי פדת בין עמי ובין עמך למחר יהיה האת הזה

4) שמות פרשת וארא פרק ט

(ד) והפלה יקוק בין מקנה ישראל ובין מקנה מצרים ולא ימות מכל לבני ישראל דבר (ה) וישם יקוק מועד לאמר מחר יעשה יקוק הדבר הזה בארץ (ו) ויעש יקוק את הדבר הזה ממחרת וימת כל מקנה מצרים ומקנה בני ישראל לא מת אחד (ז) וישלח פרעה והנה לא מת ממקנה ישראל עד אחד ויכבד לב פרעה ולא שלח את העם פ

5) שמות פרשת וארא פרק ט

(כח) ויך הברד בכל ארץ מצרים את כל אשר בשדה מאדם ועד בהמה ואת כל עשב השדה הפה הברד ואת כל עץ השדה שבר (כו) רק בארץ גשן אשר שם בני ישראל לא היה ברד (כז) וישלח פרעה ויקרא למשה ולאהרן ויאמר אליהם חטאתי הפעם יקוק הצדיק ואני ועמי הרשעים

6) שמות פרשת וארא פרק ט

(כב) ויט משה את ידו על השמים ויהי חשך אפלה בכל ארץ מצרים שלשת ימים (כג) לא ראו איש את אחיו ולא קמו איש מתחתיו שלשת ימים ולכל בני ישראל היה אור במושבתם

7) דברים פרשת ראה פרק טו

(יב) כי ימכר לך אחיך העברי או העבריה ועבדך שש שנים ובשנה השביעית תשלחנו חפשי מעמך (יג) וכי תשלחנו חפשי מעמך לא תשלחנו ריקם (יד) העניק תעניק לו מצאנך ומגורנך ומיקבך אשר ברכך יקוק אלהיך תפן לו (טו) וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויפדך יקוק אלהיך על כן אנכי מצוך את הדבר הזה היום

8) שמות פרשת שמות פרק ב

(ד) ותמצב אחרתו מרחק לדעה מה יעשה לו (ה) ותרד בת פרעה לרחץ על היאר ונעורתייה הלכת על יד היאר ותרא את התבה בתוך הסוף ותשלח את אמתה ותקחה (ו) ותפתח ותראהו את הילד והנה נער בכה ותחמל עליו ותאמר מילדי העברים זה (ז) ותאמר אחרתו אל בת פרעה האלף וקראתי לך אשה מינקת מן העברית ותינק לך את הילד

9) שמות פרשת בא פרק יב

(כא) ויקרא משה לכל זקני ישראל ויאמר אליהם משכו וקחו לכם צאן למשפחתיכם ושחטו הפסח (כב) ולקחתם אגדת אזוב וטבלתם בדם אשר בסף והנעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזות מן הדם אשר בסף ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר

10) בראשית פרשת וישב פרק לו

(כח) ויעברו אנשים מדינים סחרים וימשכו ויעלו את יוסף מן הבור וימכרו את יוסף לישמעאלים בעשרים כסף ויביאו את יוסף מצרימה

(11)

(a) בראשית פרשת וירא פרק יט

(ג) וַיִּפְצַר בָּם מְאֹד וַיִּסְרוּ אֵלָיו וַיִּבְאוּ אֶל בֵּיתוֹ וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֶּה וּמִצּוֹת אָפֶה וַיֹּאכְלוּ

שמות פרשת בא פרק יב

(ח) וַאֲכָלוּ אֶת הַבָּשָׂר בַּלַּיְלָה הַזֶּה צָלִי אִשׁ וּמִצּוֹת עַל מְרִירִים יֹאכְלֵהוּ

(b) בראשית פרשת וירא פרק יט

(ו) וַיֵּצֵא אֱלֹהִים לוֹט הַפְּתִיחַ וְהַדֶּלֶת סָגַר אַחֲרָיו

שמות פרשת בא פרק יב

וְאַתֶּם לֹא תֵצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ עַד בֹּקֶר

(c) בראשית פרשת וירא פרק יט

(יא) וְאֵת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר פָּתַח הַבַּיִת הַכּוּ כְּסִנְיֹתִים מִקֶּטֶן וְעַד גָּדוֹל וַיִּלְאוּ לְמִצָּא הַפְּתַח

שמות פרשת בא פרק יב

וּפֶסֶחַ יִקְנֹק עַל הַפְּתַח וְלֹא יִתֵּן הַמִּשְׁחִית לְבֹא אֶל בְּתִיכֶם לְנִגְף

(d) בראשית פרשת וירא פרק יט

(יד) וַיֵּצֵא לוֹט וַיְדַבֵּר אֶל חֲתָנָיו לְקַחֵי בְנֹתָיו וַיֹּאמְרוּ קוֹמוּ צֵאוּ מִן הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי מִשְׁחִית יִקְנֹק אֶת הָעִיר וַיְהִי כַמְצַחֵק

בְּעֵינֵי חֲתָנָיו

שמות פרשת בא פרק יב

(לא) וַיִּקְרָא לְמִשֶׁה וּלְאַהֲרֹן לַיְלָה וַיֹּאמְרוּ קוֹמוּ צֵאוּ מִתּוֹךְ עַמִּי גַם אַתֶּם גַּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְכוּ עִבְדוּ אֶת יִקְנֹק כְּדַבְּרֵכֶם

(e) בראשית פרשת וירא פרק יט

(טז) וַיִּתְמַקְּמָה וַיַּחֲזִיקוּ הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבְיַד אִשְׁתּוֹ וּבְיַד שְׁתֵּי בְנֹתָיו בְּחִמְלַת יִקְנֹק עָלָיו וַיֵּצְאֵהוּ וַיַּנְחֵהוּ מִחוּץ לְעִיר

שמות פרשת בא פרק יב

וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַקְּמָה וְגַם צָדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם

12) פרק שירה

כלבים אומרים, בואו נשתחוה ונכרעה ונברכה לפני ה' עשנו

13) ישעיהו פרק נו

(יא) וְהַכְּלָבִים עֲזִי נִפְשׁ לֹא יִדְעוּ שְׂבָעָה וְהִמָּה רְעִים לֹא יִדְעוּ הַבַּיִן כָּלֶם לְדַרְכֶּם פָּנוּ אִישׁ לְבַצְעוֹ מִקְצָהוּ

14) מהרש"א חידושי אגדות מסכת סנהדרין דף צז עמוד א

ופני הדור כפני הכלב כו' עיין פירש"י ועוד נראה לפרש כי נקרא כלב כי כולו לב ונאמן לאדוניו ואמר שפני אותו הדור יהיה כפני כלב שמראה לפנים כאלו הוא אוהב אבל לבו כל עמו כי לפי האמת האהבה שהיא נראה לפניך היא נעדרת בלב ועל זה אמרו בפ"ב דסוטה ואין הדור רואה אלא לפנים

15) בראשית פרשת בראשית פרק ג

(ח) וישמעו את קול ה' אלוקים מתהלך בגן לרוח היום ויתחבא האדם ואשתו מפני ה' אלוקים בתוך עץ הגן (ט)
 ויקרא ה' אלוקים אל האדם ויאמר לו איפה (י) ויאמר את קלך שמעתי בגן ואירא כי עירם אנכי ואחבא (יא) ויאמר מי הגיד לך כי עירם אתה המן העץ אשר צויתך לבלתי אכל ממנו אכלת
 (יב) ויאמר האדם האשה אשר נתתה עמדי הוא נתנה לי מן העץ ואכל

16) בעל העקדה על שמות

אם הכרת הטובה תבטל על מה העולם עומד וידוע שהבורא ברא העולם בחסד ואמת בתיתו מציאות ברצון ובנדבה, ואף על פי שעשה זאת שלא על מנת לקבל פרס, כי מציאותו יתברך מספיקה בעצמו, מכל מקום טבע הענין יחייב שיקבל מברואיו שכר ראוי חלף מעשהו, וזו הכרת החסד בהילול והודאה, ומזה לא מנע עצמו מלקבלו, ואדרבא בקשו מהם מהדין, לפי שהגורע חוקו בזה מציאותו לבטלה

17) שמות רבה (וילנא) פרשת שמות פרשה ד

לכך אמר משה לפני הקב"ה קבלני יתרו ונהג בי כבוד איני הולך אלא ברשותו, לכך כתיב וילך משה וישב אל יתרו חותנו

18) תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף ה עמוד א

תנו רבנן כגמי יתן והיה לבבם זה להם - אמר להן משה לישראל כפויי טובה בני כפויי טובה, בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא לישראל מי יתן והיה לבבם זה להם, היה להם לומר תן אתה כפויי טובה דכתיב כדונפשונו קצה
 בלחם הקלוקל בני כפויי טובה, דכתיב אהאשה אשר נתתה עמדי היא נתנה לי מן העץ ואוכל אף משה רבינו לא רמזה להן לישראל אלא לאחר ארבעים שנה, שנאמר בואולך אתכם במדבר ארבעים שנה, וכתיב גולא נתן ה' לכם לב וגו' אמר רבה, ש"מ לא קאי איניש אדעתיה דרביה עד ארבעין שנין

19) תוספות מסכת עבודה זרה דף ה עמוד א

לכך קראם כפויי טובה שלא רצו לומר אתה תן לפי שלא היו רוצים להחזיק לו טובה בכך.

20) פרק שירה, פרק חמישי

זאב אומר על כל דבר פשע על שור על חמור על שיה על שלמה על כל אבדה, אשר יאמר פי הוא זה, עד האלהים, יבא דבר שניהם אשר ירשיען אלהים, ישלם שנים לרעהו: (שמות פרק כב ח)

21) תלמוד בבלי מסכת ברכות דף יג עמוד א

משל, למה הדבר דומה - לאדם שהיה מהלך בדרך ופגע בו זאב וניצל ממנו, והיה מספר והולך מעשה זאב פגע בו ארי וניצל ממנו, והיה מספר והולך מעשה ארי פגע בו נחש וניצל ממנו, שכח מעשה שניהם והיה מספר והולך מעשה נחש אף כך ישראל - צרות אחרונות משכחות את הראשונות

22) מהרש"א חידושי אגדות מסכת ברכות דף יג עמוד א

פגע בו זאב כו' ופגע בו ארי כו' פגע בו נחש כו' מדמה מצרים לזאב ובבל לארי כו' ש בבבל עלה אריה מסבכו ומלכות הרביעית מדמה וכו'

23) תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ט עמוד ב

משנה מאימתי קורין את שמע בשחרית משיכיר בין תכלת ללבן רבי אליעזר אומר בין תכלת לכתרי (וגומרה) עד הנץ החמה רבי יהושע אומר עד שלש שעות שכן דרך מלכים לעמוד בשלש שעות הקורא מכאן ואילך לא הפסיד, כאדם הקורא בתורה גמרא מאי בין תכלת ללבן אילימא בין גבבא דעמרא חירא לגבבא דעמרא דתכלתא - הא בליליא נמי מידע ידעי ! אלא בין תכלת שבה ללבן שבה תניא, רבי מאיר אומר משיכיר בין זאב לכלב